

‘NEEM ZE SERIEUS IN WAT ZE WILLEN DOEN...!’

FILOSOOF HENK OOSTERLING ZIET KANSEN VOOR JONGEREN IN ACHTERSTANDSWIJKEN

Jongeren hangen doelloos op straat. Huizen staan er verveloos bij. Mensen bewegen zich in een cocon van angst door de wijk. Verpaupering gaat niet samen met sociaal zijn. Het antwoord op de verloedering is volgens filosoof Henk Oosterling potentiëring. Hij sprak erover bij de uitreiking van de Vitale Verbindingen Prijs 2007. Maar hoe potentieer je jongeren in een achterstandswijk? We geven Henk Oosterling hieronder graag meer ruimte.

Vanuit zijn woonkamer kijken we over het water op Rotterdam-Zuid. Aan de rand van ons blikveld ligt het cruiseschip Queen Victoria majestueus afgemeerd aan de Holland Amerikakade. Toonbeeld van mateloze luxe. Een paar straten verder ligt het werkterrein van Henk Oosterling. Een wijk waar alles op alles gezet moet worden om de verpaupering te keren. Twee werelden. Geografisch raken ze elkaar. Sociaal stoten zij elkaar af als twee dezelfde polen van magneten. Maar volgens filosoof Henk Oosterling hoeft dat verschil niet zo groot te blijven. Hij is actief betrokken bij het programma ‘Pact op Zuid’. Daarin werken woningcorporaties en gemeentelijke diensten samen met andere partijen om Rotterdam-Zuid te ontwikkelen van een achterstandswijk tot een aantrekkelijke woonomgeving met voldoende kansen voor jongeren van alle leeftijden.

Engerd of prima muzikant

Een filosoof die zich bezighoudt met probleemjongeren? Hoe is de filosofie dienstbaar aan de strijd tegen de verloedering? „Ik ben op Zuid geboren en getogen. De bevolkingsgroepen ken ik uit eigen ervaring. Alle problemen

die hier spelen, heb ik zelf doorgemaakt. Verder ben ik als filosoof een weldenkend mens die zich graag inzet voor een goed leefmilieu voor iedereen.”

„Met een open houding en wederzijdse interesse bereik je al veel,” is zijn overtuiging. „Zet de verschillende bevolkingsgroepen maar eens bij elkaar in een omgeving waarin zij niet angstig hoeven te zijn. Laat ze niet alleen met elkaar eten of naar elkaars muziek luisteren, maar ook leren en meebeslissen. Dan is de jongeman die iedere dag doelloos rondhangt op straat veranderd van een engerd die je dochter lastig valt in iemand die geweldig mooi op een sitar kan spelen én als bemiddelaar onder buurtjongeren kan werken. Hij krijgt waardering om wat hij doet. Wie die waardering ervaart, krijgt meer zelfrespect en wil de ander ook meer respect tonen. Sociaal-culturele activiteiten spelen zo een belangrijke brugfunctie

tussen bevolkingsgroepen die bang voor elkaar zijn.”

Sociaal startkapitaal

„Verreweg de meeste jongeren hebben sociaal kapitaal in zich. Zij moeten de kans krijgen om dat aan te boren. Door hun vaardigheden verder te ontwikkelen. Door hen maatschappelijke stages te laten lopen in de wijk. Als je stage loopt bij de groenteboer op het plein, krijg je vijf of zes dagen per week de gezichten voor je van de mensen die je anders overlast bezorgt. Dan houd je vanzelf wel op met dat zieken. Maatschappelijke stages leiden dus tot socialisering.”

Maar hoe moet je jongeren aanspreken op hun potenties? Oosterling: „Heel simpel: door ze een palet van activiteiten binnen of buiten de school aan te bieden om hun kansen maatschappelijk uit kunnen bouwen. In het onderwijs moet meer nadruk komen

”

„Verreweg de meeste jongeren hebben sociaal kapitaal in zich”

op de ontwikkeling van 'skills': culturele, sociale, sportieve en vakmatige vaardigheden die zij al in zich hebben. Dan vervelen zij zich niet. Wanneer zij hun 'skills' dan ook nog eens sociaal-economisch kunnen kapitaliseren in

”

“Die socialiteit moet je kapitaliseren. Niet om je eigen zak te spekken, maar voor de samenleving.”

de wijk door stage te lopen, gaan zij de wereld in met een sociaal startkapitaal. Zij zien dan, dat mensen hen waarderen om wat ze doen. En ze hebben in de wijk dan een startpositie die hen uitzicht biedt op een baan of een huis.”

Denken in sociale verbanden

In iedere bevolkingsgroep is sprake van socialiteit, doceert Henk Oosterling. „Ook bij de jongeren in achterstandswijken. Die socialiteit moet je kapitaliseren. Niet om daarmee je eigen zak te spekken, maar voor de samenleving. Dan kun je er ook maatschappelijk rendement aan ontlelen. De basis blijft echter: neem

jongeren serieus en begin al in een vroeg stadium van het basisonderwijs met het potentiëren van 'skills' en het versterken van de wederzijdse interesse.”

Voor Henk Oosterling zijn uiteindelijk 'interesse' en 'zingeving' dé sleutelwoorden. „In de zingeving ligt de basis voor de interesse. Je hebt er zin in om er wat moois van te maken. Het heeft zin om er wat voor te doen, want je kunt wel degelijk iets bereiken. En interesse is niet meer en niet minder dan alert en ontvankelijk zijn voor wat er in je straat, op je plein en in je buurt, in je groep en uiteindelijk in je hoofd en lijf gebeurt. Met deze interesse is de huidige angst van binnenuit te pareren.”